

فهرست

۵ مقدمه
۸ باب اول: در عدل و تدبیرورای
۲۰ باب دوم: در احسان
۲۳ باب سوم: در عشق و مستی و شور
۲۵ باب چهارم: در تواضع
۲۸ باب پنجم: در رضا
۳۰ باب ششم: در قناعت
۳۳ باب هفتم: در عالم تربیت
۳۷ باب هشتم: در شکر بر عافیت
۳۹ باب نهم: در توبه و راه صواب

مقدمه

شیراز شهری زیبا و با شکوه است. شهری که شکوه خود را وامدار مردمانش است. مردمانی که یکی از آنان مشرف الدین مصلح بن عبدالله معروف به افصح المتکلمین سعدی شیرازی است. کسی که هرچند در زمینه‌ی نام و نام پدر و تاریخ تولد و مرگش، اختلاف نظر بسیار است، اما شاعر و نویسنده‌ای بزرگ برای تمامی جوامع بشری است. احتمال می‌دهند سعدی در یکی از سال‌های ۱۲۰۸-۱۲۰۳ میلادی دیده به جهان گشود و در سال ۱۲۹۲ دار دنیا را وداع گفت. خانواده‌ی وی از عالمان زمان بودند. در کودکی پدر را از دست داد. تحصیلات خود را در شیراز آغاز کرد و ادامه‌ی آن را در مدرسه‌ی نظامیه‌ی بغداد پی گرفت. به شام، عربستان، مصر و آسیای صغیر رفت و در نهایت به شهر خود شیراز بازگشت.

سعدی این شاعر بزرگ پارسی به دلیل اقامت و تحصیل در کشورهای عرب زبان به عربی تسلط کامل یافت و به این زبان نیز آثار ادبی نگاشت. وی غزل سرایی بنام است با ۲۳ کتاب و رساله، که معروف‌ترین آنها گلستان و بوستان است. ایرانیان در برابر این معلم عشق و خوبی سر تعظیم فرود می‌آورند، از او می‌آموزند و او را بزرگ می‌شمارند. دیگر مردمان جهان که او را می‌شناسند نیز با سعدی چنان می‌کنند.

"امین عبدالمجید بدوی" دانشمند معاصر مصری معتقد است: "تا دنیا، دنیاست، سعدی حیات ابدی و جاوید خواهد داشت." "امرسون" نویسنده و متفکر قرن نوزدهم امریکا باور دارد که گفته‌های سعدی مانند هومر، شکسپیر، سروانت و مونتینی همیشه تازه‌گی دارد. "هانری ماسه" هم آثار سعدی را میراث ادبی انسانیت معرفی می‌کند. چنین نگرش‌های ستایش‌گرانه‌ای را دیگر بزرگان علم و ادب جهان نیز عنوان کردند، که ذکر آنها در این مقدمه نمی‌گنجد.

گلستان در سال ۱۶۳۴ به فرانسه و سپس به زبان‌های لاتینی، آلمانی، انگلیسی و روسی ترجمه گردید. گلستان آرام آرام راهی کشورهای عرب زبان و دیگر سرزمین‌ها شد و

این گونه همه گیری جهانی یافت. گفتنی است در هیچ یک از آنها ایرانیان نقشی نداشتند. سعدی مورد توجه شاعران و نویسندگان بزرگ روس زبان، هم چون "پوشکین" و "یسنین" نیز است. این در حالی است که از میان محققین و مترجمین روسی آثار سعدی می توان به افراد زیر اشاره کرد:

ای.خالماگوروف، ن.کولماتوف، شاه محمودف، ای.براگینسکی، و.درژاوین، کوچتکوف، سلوینسکی، بالدیروف، ر.علی اف، ر.موسی اوغلی، ک.چایکین، ن.چرنیشفسکی، م.آرپین، آ.بوگاووت دنیوف، م.تودوآ، و.بلینسکی، آ.استاروستین، ا.برگلس، ک.لینکروف، شهیر مختار، کوندیرف و سینلنیکوف.

اما در زمینه ی اتگیزه های که محصولش این کتاب است باید بگویم: سال ۲۰۰۱ هنگام ترک ایران به مقصد سرزمینی که مردمان آن روس زبانند، گلستان و بوستان سعدی دو یار همراه من بودند. این یاران قدیمی مونس خلوت های دیار غربتم شدند. وقتی با ترجمه های گوناگون روس زبانان بر مبنای منابع متفاوت فارسی روبرو گردیدم، تصمیم به تحقیق در این حوزه گرفتم. هدفم از این اقدام ضمن گرامی داشتن نام آنان و معرفی شان به هموطنانم، ارائه گزیده ای از بوستان سعدی براساس نسخ معتبر به دو زبان فارسی و روسی بود.

به نظر می آید مستند بودن به نسخ معتبر و ارائه به دو زبان در کنار یک دیگر کمک موثری به دانش پژوهان هر دو زبان است. بنابراین آنچه پیش روی شماست برگزیده و منتخبی از گلستان سعدی براساس ترجمه های مترجمین روس زبان است، که به آنان نیز تقدیم می گردد.

ایرج رستگار

تابستان ۲۰۰۵

i.rastegar@yahoo.com

۰۰۹۸۹۱۲۱۳۰۲۷۶۰